

## Objectius

- Conèixer i analitzar els components i dinàmiques de la funció docent.
  - Reflexionar sobre l'evolució de les diferents concepcions i models.
  - Identificar les principals problemàtiques que incideixen en el marc organitzatiu de la formació docent.
  - Analitzar els diversos factors que determinen el context de la pràctica professional.
- 

## Temari

### *BLOC I. QÜESTIONS INTRODUCTORIES SOBRE CONCEPTES I TERMINOLOGIA DE BASE*

1. Docència i educació. El docent dins l'àmbit de l'educació.
2. Vocabulari bàsic. Criteris d'anàlisi.
3. Diferència entre funció docent y professions docents. Àmbits professionals formals i no formals.

### *BLOC II. PERFIL I FUNCIONS DEL DOCENT*

1. Evolució de la funció docent.
2. Les competències i funcions del docent actual: dialèctica entre estabilitat i canvi.
3. La deontologia professional a la docència.

### *BLOC III. FUNCIO DOCENT I PROFESSIONS DOCENTS*

1. El debat sobre el concepte de professió.
2. Professió, professionalitat, professionalització i professionalisme.
3. El context laboral de les professions docents. Alguns factors remarcables: feminització, stress, satisfacció i insatisfacció laboral, salut. La polaritat autonomia-control. Els cicles de vida dels docents.
4. La identitat social dels professors. La imatge social del professorat.
5. Dissens postmodern sobre valors, crítica social al professorat i a les institucions educatives. Repercussions sobre la tasca professional.

### *BLOC IV. LA FORMACIÓ DELS PROFESSORS*

1. Paradigmes i teories en formació de professors.
  2. Models de formació del professorat.
  3. Formació inicial i permanent dels professors. Diversitat d'itineraris de formació i processos de professionalització diferenciats.
- 

## Metodologia

Les exposicions del professor s'alternaran amb l'anàlisi i comentari de textos, realització d'activitats puntuals a classe, exposicions de treballs, etc. Es tendirà sempre que es pugui a utilitzar les sessions d'hora per a la realització de les activitats pràctiques i les d'hora i mitja per a l'exposició de treballs per part dels estudiants i de informació conceptual per part del professor.

---

### Avaluació X.Gimeno

La qualificació a l'assignatura provindrà de la valoració de les següents activitats:

- Prova individual de coneixements sobre el programa desenvolupat (60% de la qualificació global/final)
- Pràctiques realitzades en grup durant les sessions presencials (20% de la qualificació global/final). No s'admetran treballs pràctics lliurats fóra dels terminis establerts.
- Recerca, lectura i posterior recensió (breu resum de l'article, idees més significatives proposades, i valoració ) de 5 articles de revista relatius als temes que integren el programa de l'assignatura. L'extensió serà de 2-3 fulls. (Valor: 20% de la qualificació global/final).

Per a superar l'assignatura, és imprescindible assolir la qualificació d'aprobat en els tres apartats anteriors. No es fa mitjana entre parts aprovades i parts suspeses.

### Avaluació J.L.Gonzalez

La qualificació a l'assignatura provindrà de la valoració de les següents activitats:

- Prova individual de coneixements sobre el programa desenvolupat (60% de la qualificació global/final).
- Pràctiques realitzades en grup durant les sessions pressencials (25%-40% de la qualificació global/final, depenent que es facin o no les recensions assenyalades a l'apartat següent). No s'admetran treballs pràctics lliurats fóra dels terminis establerts.
- Activitat de realització voluntària: Recerca, lectura i posterior recensió (breu resum de l'article, idees més significatives proposades, i valoració ) de 3 articles de revistes especialitzades relatius als temes que integren el bloc IV del programa de l'assignatura. L'extensió serà de 2-3 fulls. (Valor: 15% de la qualificació global/final).

Per a superar l'assignatura, és imprescindible assolir la qualificació d'aprobat en cada un dels 2-3 apartats anteriors. No es fa mitjana entre parts aprovades i parts suspeses.

---

### Bibliografia

Alcaide, M., i altres (1996). *Mercado de trabajo, reclutamiento y formación en España*. Madrid: Pirámide.

Cabero, J., i Loscertales, F. (1995). "La imagen del profesorado y la enseñanza en los medios de comunicación de masas". *Revista de Educación*, 306, pp. 87-125.

Dale, L. (1989). *Educational professionalism*. Oslo: Gyldendal.

- Egido, I., i altres (1995). *Diez años de investigaciones sobre el profesorado financiadas por el C.I.D.E. en el decenio 1983-1993*. Madrid: M.E.C. Secretaría General Técnica.
- Escudero, J.M., i González, M. T. (1994). *Escuelas y profesores, ¿hacia una reconversión de los centros y la función docente?*. Madrid: Ediciones Pedagógicas.
- Esteve, J.M. (1984). *Profesores en conflicto. Repercusiones de la práctica profesional sobre la personalidad de los enseñantes*. Madrid: Narcea.
- Esteve, J.M. (1988). "El estrés de los profesores: propuestas de intervención para su control". A A. Villa (coord.). *Perspectivas y problemas de la función docente*. Madrid: Narcea.
- Esteve, J. M. (1994). *El malestar docente*. Barcelona: Paidós.
- Fernández Cruz, M. (1995). "Ciclos en la vida profesional de los profesores". *Revista de Educación*, 306, pp. 153-203.
- Fernández Enguita, M. (1991). "La escuela del desencanto. Profesionalismo docente y participación estudiantil". A Autors diversos: *Sociedad, cultura y educación*. Madrid: Centro de Investigación y Documentación Educativa. Universidad Complutense.
- Fernández Enguita, M. (1993). *La profesión docente y la comunidad escolar. Crónica de un desencuentro*. Madrid: Morata.
- García Quintanilla, M. (1997). *La función docente: Problemas y perspectivas*. México: Escuelas de Ciencias de la Educación.
- Giroux, H. A. (1990). *Los profesores como intelectuales*. Madrid: Paidós/M.E.C.
- Guerrero, A. (1993). "Sociología del profesorado". A García de León, M.A, De la Fuente, G., i Ortega, F. (eds.) *Sociología de la educación*. Barcelona: PPU, pp. 115-140.
- Guerrero, A. (1993). *Maestras y maestros, autonomía, práctica docente y sindicación en una profesión subordinada. Un estudio sociológico*. Madrid: Servicio de Reprografía de la Universidad Complutense.
- Gysling, J. (1992). *Profesores: un análisis de su identidad social*. Santiago: Centro de Investigación y Desarrollo de la Educación (CIDE).
- Hargreaves, A. (1996). *Profesorado, cultura y postmodernidad (Cambian los tiempos, cambia el profesorado)*. Madrid: Morata.
- Imbernón, F. (1994a). *La formación del profesorado*. Barcelona: Paidós.
- Imbernón, F. (1994b). *La formación y el desarrollo del profesorado*. Barcelona: Paidós.
- Jover, G. (1991). "Ámbitos de la deontología profesional docente". *Teoría de la Educación*, III, pp. 75-92.
- Kornblit, A., i Mendes, A.M. (1993). *El profesor acosado: del agobio al estrés*. Buenos Aires: Humanitas.
- M.E.C. (1994). *Modalidades de formación y formación en centros*. Madrid: Dirección General de Renovación Pedagógica.
- Marcelo, C. (1987). *El pensamiento del profesor*. Barcelona: CEAC.

- Marcelo, C. (1988). *La formación práctica de los profesores*. Departamento de Didáctica. Universidad de Santiago.
- Marcelo, C. (1992). *Aprender a enseñar: un estudio sobre el proceso de socialización de profesores principiantes*. Madrid: CIDE.
- Pérez Gómez, A. I. (1994). "La función profesional del docente al final del siglo: conflicto de perspectiva". *Escola Crítica*, 3, n.7, pp. 9-20.
- Popkewitz, T.S. (1990). *Formación del profesorado. Tradición, teoría, práctica*. València: Universitat de València.
- Pozo, P. Del (1997). *Formación de formadores*. Madrid: Pirámide.
- Rosenshine, B., i Stevens, R. (1990). "Funciones docentes". A M.C. Wittrock (ed.). *La investigación de la enseñanza*. Barcelona: Paidós/M.E.C.
- Soto, J.R., i Espido, E. (1999). "La educación formal, no formal e informal y la función docente". *Innovación Educativa*, 9, pp. 311-323.
- Torres, R. M. (1996). "Sin reforma de la formación docente no habrá reforma educativa". *Perspectivas*, XXVII,3, pp.481-503.
- Touriñán, J.M. (1991). "Conocimiento de la educación y función pedagógica: el sentido de la competencia profesional". *Teoría de la Educación*, III, pp. 13-27.
- Travers, Ch. (1997). *El estrés de los profesores. La presión en la actividad docente*. Barcelona: Paidós.
- Villa, A. (coord.) (1988). *Perspectivas y problemas de la función docente*. Madrid: Narcea.
- Villar, L.M. (1990). *El profesor como profesional*. Formación y desarrollo personal.
- Villar, L.M. (1996). *La formación permanente del profesorado en el nuevo sistema educativo de España*. Vilassar de Mar-Barcelona: Oikos-Tau.
- Villegas, E., i Reimer, F. (1996). "¿Dónde están los sesenta millones de docentes? La voz ausente en las reformas de la educación en el mundo". *Perspectivas*, XXVII,3, pp.505-531.
- Wanjiru, C. (1995). *La ética de la profesión docente. Estudio introductorio a la deontología de la educación*. Pamplona: EUNSA.